

Eősze László

A magyar zenetudomány nagy örömnépe ez a mai nap. Tudományágunk köréből először kapja meg a Magyar Örökség díjat köztünk élő kollegánk, Eősze László zenetudós, aki rövidesen 90. születésnapját ünnepelheti. A javaslattevők azt a mintegy hét évtizedes életpályát jutalmazták ezúttal, mely Liszt Ferenc és Kodály Zoltán életművének tudományos feltárásával, 32 évnyi meghatározó zeneműkiadói tevékenységével múlhatatlan érdemeket szerzett a nemzeti emlékezet zenei értékeinek megőrzésében, méltó továbbadásában.

Életpályáját áttekintve bizton állíthatjuk, hogy az 1923. november 17-én, két nappal Kodály Psalmus hungaricusának bemutatója előtt született Eősze László a Jóisten kegyeltje. Bár életét kortársaihoz hasonlóan nem kerülték el a magyar történelem viharos sorsfordulói, Eősze László hatalmas életművével, szeretetre méltó lényével az örök emberi értékek, egyben a magyar sorsvállalás példamutató képviselője.

4 éves korában kezdte zenei tanulmányait, majd a Kodály-iskolához tartozó Horusitzky Zoltánnál folytatott 10 éves közép- és felsőfokú zenei tanulmányokkal párhuzamosan 1941-ben iratkozott be a Pázmány Péter Tudományegyetem német, olasz, esztétika szakára. Zene és bölcsészettudomány párosításából akkor vált igazán avatott zenetudóssá, amikor 1945-ben németnyelvű bölcsészdoktori értekezését zenetörténeti témával, „*Franz Liszt und die deutsche Romantik*” címmel védte meg. 1943 nyarán, egy wiesbadeni mesterkursusnál Walter Gieseking körében még ígéretes zongoraművészi karriert is jósoltak neki. De a megálmodott művészi-tudományos karriert a háború végnapjai, majd 1945-től 1955-ig az újrakezdés mintegy jó évtizedre parkoló pályára tették.

1953-tól talált végre ismét magára: Kodály gyermekkarairól írt kiváló zenetudományi tanulmánya alapján Eősze Lászlót maga a Mester kérte fel életrajzírójául. Ezzel a gesztussal egész életére szóló feladatot és küldetést kapott. Egymás után születő forrásértékű Kodályról szóló magyar és idegen nyelvű könyvei, tanulmányai, cikkei, Kodály szellemében végzett közéleti tevékenysége mindvégig szintézisben látta és láttatta Kodály zeneszerzői, zenepedagógiai és nemzetnevelői szellemi örökségét, az egész világ számára adaptálható üzenetét.

Diákéveinek Liszt örökségéhez az olasz államtól kapott tudományos ösztöndíjak vezették vissza. 34 olasz magán- és közgyűjtemény Liszt szempontú átvizsgálásával, „*119 római Liszt dokumentum*” c. alapvető könyvével, Eősze László önmagában is jelentős opusszal járult hozzá a hazai Liszt-kutatás történetéhez. De Liszt hazai képviseletében - 1955-től 1987-ig tartó zeneműkiadói munkaköreiben – még tovább is lépett. Művészeti vezetőként *az ő ötlete volt az Új Liszt Összkiadás tudományos közreadásának elindítása, a hatalmas tudományos vállalkozáshoz tartozó Liszt-kutatóműhely felállítása és vezetői menedzselése*, mely 1970 óta Liszt zongoraműveinek kiadásával a magyar zenei élet egyik legfontosabb zenetudományi corpusza. Napjainkban már az 52. kötet megjelenését várhatjuk. A magyar zenetudós-zeneszerző közreadók közül Mező Imre és Sulyok Imre áldozatos, több évtizedes munkáját, az új nemzedék képviseletében Kaczmarczyk Adrienne muzikológus nevét kell e helyen első sorban megemlítenünk.

A Liszt- és Kodály-kutató Eősze László portréjához közönségnevelő operatörténeti munkái, Verdi és Wagner könyvei, szépírói erényeket felmutató zenei esszéi is hozzátartoznak, melyek csupán színezik, de alapvetően nem módosítják Eősze László munkásságáról alkotott tisztelgő véleményünket:

„Eősze László Liszt Ferenc és Kodály Zoltán életművének zenetörténeti feltárása Magyar Örökség”, olyan magasrendű zenei országépítés, melyhez tiszta szívből, nagy szeretettel gratulálunk!

Szerző Katalin